

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

deVolkskrant

19-02-2015

Interview Fransje Molenaar, politicoloog

'Nederland kan veel leren van macholanden'

Landen in Latijns-Amerika zijn vaak veel verder in de emancipatie van vrouwen. Hoe kan dat?

VAN ONZE VERSLAGGEEFSTER IANTHE SAHADAT

De macho mag dan Latijns-Amerikaans van oorsprong zijn, wij kunnen in Nederland een hoop leren van de politieke emancipatie van de vrouw in dat werelddeel, ontdekte de Leidse politicologe Fransje Molenaar.

Zijn er veel vrouwen aan de macht in Zuid-Amerika?

'Ja. Zeker wanneer je bedenkt dat de meeste landen in Latijns-Amerika jonge democratieën zijn. Toch hebben ze doorgaans al evenveel vrouwen in hun parlement of kabinet als Nederland. Dit is grotendeels te danken aan vrouwenquota die daar zijn ingevoerd. Chili, Argentinië en Brazilië hebben nu alle drie een vrouwelijke president. Dat hebben wij hier in Nederland na een eeuw kiesrecht nog steeds niet.'

Waarop richt zich uw promotieonderzoek?

'Ik bestudeer de wetgeving inzake politieke partijen. Wetsteksten vertellen een politiek en sociaal verhaal. Omdat veel landen in Latijns-Amerika in de jaren zeventig en tachtig te maken hebben gehad met dictatoriale regimes zie je in de wetgeving bijvoorbeeld regels om staatsgeweld uit te sluiten en de mensenrechten en de democratie te beschermen. Dat zie je ook in het Duitsland van na de Tweede Wereldoorlog.'

Hoe zit dat in Nederland?

'Onze wetgeving is tamelijk beperkt. Politieke partijen zijn niet in de grondwet opgenomen. Alleen in Ierland en Denemarken is dat evenmin het

geval. De Nederlandse wetgever hecht waarde aan de vrijheid van vereniging. Vanuit dat Nederlandse kader heb ik de afgelopen jaren onderzoek gedaan in Mexico, Colombia, Argentinië en Costa Rica. In die landen zie je juist veel regulering. Over de selectie van kandidaten, hoe de verkiezingen moeten verlopen - en over vrouwenquota dus.'

Is er in deze landen niet ook meer aanleiding om politici te onderwerpen aan strenge regels?

'Ja, maar de angst voor fraude is zo groot dat verkiezingen in een extreme setting plaatsvinden. In Mexico wordt een stemvelop alleen geopend als er vijf mensen meekijken, en duimstempels met onuitwisbare inkt moeten voorkomen dat mensen stiekem nog een keer gaan stemmen. Er zit veel wantrouwen in het systeem.'

U interviewde veel politici. Werkten zij zomaar mee?

'Als je in Latijns Amerika politici te spreken wilt krijgen kun je niet gewoon mailen of bellen. Alles is via persoonlijke contacten gegaan. De buurman die een neef heeft die een kennis heeft die de moeder is van...

'Het systeem is erg gesloten, maar als je eenmaal binnen bent zijn mensen verrassend open en bereidwillig om je weer aan anderen voor te stellen. Ik denk dat het aardig illustreert hoe de politiek daar werkt.'

Wat kunnen wij in Nederland leren van deze landen?

'Dat we behoorlijk conservatief zijn als het op politieke wetgeving aankomt. Deels is dat ook wel goed, want zo wordt de wetgeving geen speelbal van de politiek. Maar in Latijns-Amerika wordt veel meer geëxperimenteerd. En kijk eens hoeveel vooruitgang Latijns Amerikaanse landen in twee decennia hebben geboekt, onder meer met vrouwenquota. Misschien moeten we toch wat meer experimenteren met wetgeving.'